

Financieringsregeling Metamorfoze Archieven en Collecties

De voorzitter van het Algemeen Bestuurscollege van de Koninklijke Bibliotheek, hierna genoemd KB, besluit tot vaststelling van onderstaande regeling:

Paragraaf 1: Algemene bepalingen

Artikel 1.1. Definities

In deze regeling wordt verstaan onder:

Aanvrager: erfgoedinstelling die, eventueel namens één of meer andere instellingen, een projectaanvraag indient.

Adviescommissie Metamorfoze Archieven en Collecties (AC): de door de voorzitter van het Algemeen Bestuurscollege van de KB benoemde commissie van externe en onafhankelijke deskundigen die de aan Metamorfoze Archieven en Collecties (MMAC) gerichte projectaanvragen inhoudelijk beoordeelt en daarover een advies uitbrengt aan de algemeen directeur van de KB.

Archief: geheel van archiefbescheiden, ontvangen of opgemaakt door een persoon, groep personen of organisatie. In het kader van deze regeling mag ook voor een samenhangend en goed af te bakenen deel van een archief een projectaanvraag worden ingediend.

Beheerder: de instelling die een archief/collectie in beheer heeft waarvoor financiering wordt aangevraagd.

Collectie: verzameling van overwegend papieren documenten, volgens een bepaald criterium bijeengebracht. In het kader van deze regeling mag ook voor een samenhangend en goed af te bakenen deel van een collectie een projectaanvraag worden ingediend.

Metamorfoze: het programma, ondergebracht bij de afdeling Collecties van de KB, die de aanvragers voorziet van informatie en advies en die de Adviescommissie Metamorfoze AC ondersteunt.

Clusteraanvraag: een gezamenlijke aanvraag van verschillende erfgoedinstellingen voor een aantal samenhangende (gedeelten van) archieven en/of collecties, waarbij één van de erfgoedinstellingen als penvoerder fungeert.

Preservation imaging: digitalisering als methode van conservering, waarbij de digitale afbeeldingen een zodanige kwaliteit en meetbare relatie tot de originelen hebben, dat ze het originele materiaal zouden moeten kunnen vervangen. Dat wil zeggen dat alle informatie die zichtbaar is in het origineel ook zichtbaar moet zijn in de preservation master; de informatieoverdracht moet volledig zijn.

Artikel 1.2. Doel

- 1.2.1 Metamorfoze is het nationale programma van de KB voor het behoud van en duurzame toegang tot het papieren erfgoed van Nederland. In het kader van het programma en op basis van deze regeling verstrekt de KB financiering voor de conservering en digitalisering

van archieven en papieren collecties die van nationaal belang zijn en die door autonoom verval en ander materieel verval worden bedreigd.

- 1.2.2 De algemeen directeur van de KB kan besluiten om in een bepaalde periode specifieke inhoudelijke kaders centraal te stellen bij de toepassing van deze regeling. Ingevolge artikel 2.1.5 weegt de mate van aansluiting van een aanvraag bij dit kader mee in de beoordeling van een projectaanvraag. De keuze voor en uitleg van een inhoudelijk kader wordt gepubliceerd op www.metamorfoze.nl

Artikel 1.3. Bevoegdheden en verantwoordelijkheden

Betrokkenen bij een aanvraag hebben de volgende bevoegdheden en verantwoordelijkheden:

Algemeen Bestuurscollege van de KB: benoemt de leden van de Adviescommissie Metamorfoze AC en stelt de Financieringsregeling Metamorfoze Archieven en Collecties vast.

Algemeen directeur van de KB: bepaalt het financieringsplafond, stelt eventueel specifieke inhoudelijke kaders vast en beslist over de toekenning en eventuele stopzetting en terugvordering van financiering van projecten.

Aanvrager: is verantwoordelijk voor de inhoud en kwaliteit van de aanvraag en van de uitvoering van het project (de voorbereiding van het conserveren en digitaliseren van het projectarchief of de projectcollectie, het opdrachtgeverschap aan de leveranciers, de inhoudelijke controle van de digitalisering, de voortgang van het project en de verantwoording aan Metamorfoze). Aanvrager borgt dat de resultaten van de projecten aan de gestelde eisen voldoen en is eindverantwoordelijk voor de aansturing van leveranciers.

Adviescommissie Metamorfoze AC: beoordeelt de projectaanvragen inhoudelijk en adviseert de algemeen directeur van de KB over de financiering daarvan.

De KB geeft middels de *Metamorfoze coördinatoren* voorlichting en advies aan (potentiële) aanvragers, ondersteunt en adviseert de Adviescommissie Metamorfoze AC, beslist aan de hand van het formulier Projectaanvraag of een aanvraag voldoet aan de voorwaarden van Metamorfoze AC (zie artikel 1.5 tot en met 1.7), monitort de voortgang van de projecten, verzamelt en analyseert ervaringsgegevens en kengetallen over de projecten en deelt deze inzichten met het erfgoedveld.

Controleur/adviseur KB: adviseert aanvragers over conservering respectievelijk digitalisering; controleert de kwaliteit van de conservering resp. de digitalisering; communiceert met de aanvrager over de resultaten van de controles.

Artikel 1.4 Beschikbaar budget

- 1.4.1 Per jaar stelt de algemeen directeur van de KB een financieringsplafond vast voor een of meer aanvraagfondsen. Op de website van Metamorfoze (www.metamorfoze.nl) worden de indieningstermijnen vermeld.
- 1.4.2 Een besluit tot het verhogen of verlagen van het jaarlijks te besteden bedrag, bedoeld in het eerste lid, wordt genomen op basis van wijzigingen in de toekenning van voor het programma geormerkte gelden en/of wijzigingen in de andere verplichtingen van het programma.

Artikel 1.5 Voorwaarden waaraan een aanvrager en/of beheerder moet voldoen

- 1.5.1 De aanvrager is een Nederlandse erfgoedinstelling.
- 1.5.2 De beheerder beschikt over een depot dat is voorzien van een goed werkend klimaatsysteem en een adequate beveiliging tegen brand, wateroverlast en ongeoorloofde toegang.

- 1.5.3 De beheerder heeft een structureel beleid ten aanzien van conservering en materiële verzorging en voert dit planmatig uit.
- 1.5.4 De aanvrager en/of beheerder draagt zorg voor de online beschikbaarstelling van de digitale afbeeldingen voor zover daar geen auteursrechtelijke of andere wettelijke beletselen voor zijn. In geval van wettelijke beletselen kan worden volstaan met beperkte online beschikbaarstelling achter bijvoorbeeld een wachtwoord of beschikbaarstelling op locatie.
- 1.5.5 De aanvrager en/of beheerder moet vooraf schriftelijk toestemming verkrijgen voor digitalisering en online beschikbaarstelling van een archief of collectie als deze nog geheel of gedeeltelijk bij een andere partij dan de beheerder berusten.
- 1.5.6 De aanvrager en/of beheerder onderschrijft de uitgangspunten van de Nationale Strategie Digitaal Erfgoed en heeft de intentie het manifest van het Netwerk Digitaal Erfgoed (www.netwerkdigitaalerfgoed.nl/) te ondertekenen. De aanvrager en of beheerder is bereid de collecties en/of archieven die gedigitaliseerd worden in het kader van MMAC projecten als dataset aan te bieden aan het datasetregister (<https://datasetregister.netwerkdigitaalerfgoed.nl/>).
- 1.5.7 De aanvrager en/of beheerder stemt in met het in beheer geven van de digitale masters ten behoeve van duurzame opslag.

Artikel 1.6. Voorwaarden waaraan een partner in een clusteraanvraag moet voldoen

- 1.6.1 Als er sprake is van een clusteraanvraag, moet elke beheerder waarvan een archief of collectie in het cluster is opgenomen voldoen aan de in artikel 1.5.2 tot en met 1.5.7 gestelde eisen.

Artikel 1.7. Voorwaarden waaraan een archief/collectie/cluster moet voldoen

- 1.7.1 Een archief/collectie/cluster heeft betrekking op de Nederlandse geschiedenis en cultuur en/of wordt in een Nederlandse erfgoedinstelling bewaard.
- 1.7.2 Een archief/collectie/cluster bestaat uit papieren (geschreven of gedrukte) documenten.
- 1.7.3 Een archief/collectie/cluster lijdt aan autonoom en/of ander materieel verval (zie art. 2.1.6) of verkeert in andere omstandigheden die digitaliseren wenselijk maken. De mate van materieel verval is een belangrijk onderdeel in de prioritering van de aanvragen maar is geen absolute voorwaarde.
- 1.7.4 Een archief/collectie/cluster is zodanig ontsloten (of zal in het kader van het project worden ontsloten) dat het mogelijk is om op het niveau van het digitale image metagegevens toe te kennen. De mate waarin een archief/collectie online beschikbaar gesteld kan worden is onderdeel van de prioritering van de aanvragen maar is geen absolute voorwaarde.
- 1.7.5 Een archief/collectie/cluster heeft bij voorkeur een omvang van minimaal 12 strekkende meter.

Paragraaf 2: Aanvraagprocedure

Artikel 2.1. Projectaanvraag

- 2.1.1 De aanvrager die overweegt een projectaanvraag in te dienen onderzoekt in overleg met een coördinator van Metamorfoze of hij (en de eventuele betrokken beheerders) voldoet, of

voor afronding van het project kan voldoen, aan alle voorwaarden die Metamorfoze stelt (zie art. 1.5 tot en met 1.7).

2.1.2 Metamorfoze beslist of de aanvrager en de beoogde projectselectie aan de voorwaarden voldoen of tijdig kunnen voldoen. Deze beslissing is niet bindend. Indien de aanvrager besluit ondanks een negatief advies van Metamorfoze de aanvraagprocedure te vervolgen weegt de beslissing van Metamorfoze wel mee in het oordeel van de Adviescommissie Metamorfoze AC.

2.1.3 De aanvrager stelt aan de hand van een door Metamorfoze beschikbaar gesteld format een projectaanvraag op.

2.1.3 De projectaanvraag geeft inzicht in de waarde van het archief/de collectie/het cluster in termen van:

- *Absolute of relatieve uniciteit.* Van absolute uniciteit is sprake als archieven van andere archiefvormers met een gelijksoortige taak of functie en/of vergelijkbare collecties niet voorhanden zijn. Van relatieve uniciteit is sprake als een archief of een collectie een grotere informatiewaarde heeft, vollediger is en/of een langere periode beslaat dan die van andere archieven van gelijksoortige archiefvormers en/of dan andere vergelijkbare collecties.
- *Intrinsieke waarde.* Hiervan is sprake als de documenten zelf, hun ontstaanscontext en/of hun overleveringsgeschiedenis een bijzondere cultuurhistorische betekenis hebben.

2.1.5 De projectaanvraag geeft inzicht in de waarde van de inhoud van het archief/de collectie/het cluster in termen van:

- Belang voor het reconstrueren van historische gebeurtenissen, verschijnselen of ontwikkelingen van (inter)nationaal belang of relaties tussen Nederland en andere delen van de wereld.
- Maatschappelijk belang, zoals de raadpleegfrequentie, soorten onderzoek waarvoor het archief/de collectie/het cluster gebruikt zijn of zouden kunnen worden en de mate waarin in publicaties verwezen wordt naar het betreffende materiaal.
- Aansluiting bij een door de algemeen directeur van de KB aangewezen kader (zie art. 1.2.2) en/of een (inter)nationale wetenschappelijke agenda.
- Inhoudelijke samenhang van de projectaanvraag.

2.1.6 De projectaanvraag geeft inzicht in de mate van materieel verval in termen van de schadecategorieën uit de *Schadeatlas Archieven* van Metamorfoze:

- *Licht verval:* er is sprake van lichte verkleuring van de inkt met geringe doorslag en inktvraat in gradatie 1 en beginnend gradatie 2; en/of het papier vertoont geen of lichte mate van verzuring (pH > 6); en/of er is nauwelijks sprake van andere vormen van schade waardoor het materiaal is aangetast. Er zijn slechts enkele stukken met schade. Het materiaal is nog goed en veilig hanteerbaar. Hanteren leidt niet tot schade.
- *Matig verval:* er is sprake van inktvraat in gradaties 2 en 3, met in een aantal gevallen behoorlijke verkleuring en doorslag; en/of het papier is verkleurd als gevolg van verzuring (pH 4,5 – 6); en/of er is sprake van andere vormen van matige schade die leiden of kunnen leiden tot gebruiksbependingen en verlies van materiaal of informatie. Een deel van de stukken vertoont matige schade. Een beperkt aantal bladen is aangetast en kan slechts met voorzichtigheid worden gehanteerd. Hanteren kan leiden tot mechanische schade.
- *Ernstig verval:* er is sprake van inktvraat in gradaties 3 en 4 met behoorlijke doorslag en breuklijnen of gaten in het papier; en/of het papier is sterk verzuurd (pH < 4,5), heeft zijn stevigheid verloren en is in een aantal gevallen brittle; en/of er is sprake van andere vormen van ernstige schade die leiden tot gebruiksbependingen en die verlies van materiaal of informatie veroorzaken. Een groot deel van de stukken vertoont ernstige schade. Een substantieel aantal bladen is aangetast en kan niet

zonder conserverende handelingen worden gehanteerd. Hanteren verergert de schade en bijgevolg materiaal- en informatieverlies.

2.17 De projectaanvraag geeft inzicht in hoeverre een archief/ collectie integraal online beschikbaar gesteld kan worden, beschreven in termen van:

- De mate waarin auteursrechtelijke, archiefwettelijke of privacybeperkingen gelden.
- De mate waarin het archief/de collectie is beschreven of anderszins is ontsloten of zal worden.
- De mate waarin de gegevensinfrastructuur van de aanvrager en/of beheerder voldoet of zal kunnen voldoen aan de DERA-richtlijnen (Digitaal Erfgoed Referentie Architectuur).

2.1.8. De omvang van de archieven/collecties, uitgedrukt in strekkende meters planklengte en geschat aantal pagina's.

2.1.9 De complexiteit van het project, beschreven in termen van:

- De complexiteit van de structuur van het archief /de collectie.
- De (mate van) diversiteit en spreiding van materialen.
- De (mate van) diversiteit en spreiding van formaten.
- De (mate van) hanteerbaarheid van materialen en eenheden.

2.1.10 De professionaliteit en het commitment van de aanvrager in termen van:

- Ervaring met het voorbereiden, begeleiden en/of uitvoeren van conserverings- en/of digitaliseringsprojecten.
- De inrichting van de projectorganisatie en de toedeling van verantwoordelijkheden daarvoor en bevoegdheden daarbinnen.
- In het geval van een clusteraanvraag: ervaring van de partners met het voorbereiden, begeleiden en/of uitvoeren van conserverings- en/of digitaliseringsprojecten.

Artikel 2.2 Termijnen voor indiening en behandeling van een projectaanvraag

2.2.1 De Adviescommissie Metamorfoze AC komt een- of tweemaal per jaar bijeen. De data worden bekend gemaakt op www.metamorfoze.nl. Projectaanvragen moeten minimaal zes weken voor de behandeldatum zijn ingediend bij Metamorfoze.

2.2.2 De algemeen directeur van de KB beslist over de toekenning van financiering. De aanvrager ontvangt binnen vier weken na behandeling in de Adviescommissie Metamorfoze AC de beslissing over de projectaanvraag.

Artikel 2.3 Beoordeling van aanvragen en toekenning van financiering

2.3.1 Aanvragen worden door Metamorfoze voorgelegd aan de Adviescommissie Metamorfoze AC, elk vergezeld van een voorlopig advies over de complexiteit van het project, de mate van materieel verval, de mogelijkheden het materiaal integraal online beschikbaar te stellen en de professionaliteit en het commitment van de aanvrager. Metamorfoze brengt de Adviescommissie AC op de hoogte indien de aanvraag niet voldoet aan de voorwaarden (artikel 1.5 tot en met 1.7).

2.3.2 Aan de hand van het geschat aantal te conserveren pagina's en de complexiteit van het project bepaalt Metamorfoze van elke aanvraag het budget.

2.3.3 De Adviescommissie Metamorfoze AC beoordeelt de aanvragen inhoudelijk en voorziet deze van het advies 'honoreren' of het advies 'niet honoreren'. Als het financieringsplafond (zie art. 1.4.1) ontoereikend is om alle gehonoreerde aanvragen te bekostigen, brengt de

Adviescommissie Metamorfoze AC een onderbouwde prioritering aan in de aanvragen die voor honorering in aanmerking komen.

- 2.3.4 De algemeen directeur van de KB verdeelt het beschikbare budget in volgorde van de prioritering, waarbij financiering wordt toegewezen totdat het financieringsplafond is bereikt. De aanvragers waarvoor geld beschikbaar is ontvangen schriftelijk een voorlopige beslissing van de algemeen directeur van de KB over het bedrag dat voor het project beschikbaar is. Daarbij wordt een termijn vermeld waarbinnen een projectplan moet worden opgeleverd. De resterende aanvragen worden afgewezen onder vermelding van de reden van afwijzing.
- 2.3.5 Als een projectaanvraag na een op inhoudelijke gronden genomen afwijzende beslissing in een daaropvolgende aanvraagronde opnieuw wordt ingediend, wordt deze zondermeer afgewezen, tenzij de aanvrager nadrukkelijk nieuw gebleken feiten en/of veranderde omstandigheden presenteert.
- 2.3.6 Een aanvraag die niet kan worden toegekend omdat het financieringsplafond is bereikt (zie art. 2.3.4) mag ongewijzigd worden ingediend voor de volgende aanvraagronde.

Artikel 2.4 Indiening en beoordeling van het projectplan

- 2.4.1 De aanvrager maakt op basis van de door Metamorfoze opgestelde formats een projectplan en een begroting en legt dit voor aan Metamorfoze, voorzien van een begeleidende brief waarin de aanvrager zich committeert aan deze financieringsregeling en de richtlijnen voor digitalisering en conservering van Metamorfoze.
- 2.4.2 Metamorfoze beslist over goedkeuring van het projectplan.
- 2.4.3 Het projectplan en de begroting worden afgewezen en de aanvrager wordt voor een nieuwe projectaanvraag terugverwezen naar de Adviescommissie Metamorfoze AC indien:
- De termijn voor het opstellen van het projectplan wordt overschreden.
 - Er sprake is van een afwijking van 25% of meer van het aantal te conserveren en digitaliseren pagina's dat in de projectaanvraag is genoemd.
 - Er sprake is van nieuwe gegevens over de complexiteit van het project (zie art. 2.2.5) die een ander licht werpen op de projectaanvraag.
 - Er sprake is van nieuwe gegevens over de inhoudelijke waarde van het archief/de collectie/het cluster (zie art. 2.1.4 en 2.1.5) die een ander licht werpen op de projectaanvraag.
- 2.4.4 Na goedkeuring van het projectplan door Metamorfoze ontvangt de aanvrager schriftelijk de beschikking van de algemeen directeur van de KB over het toekennen van financiering van het project.

Paragraaf 3: Projectuitvoering

Artikel 3.1 Startgesprek

- 3.1.1. Bij aanvang van het project organiseert de aanvrager het startgesprek met alle betrokkenen om de praktische afspraken over de uitvoering vast te leggen.
- 3.1.2. Tijdens het startgesprek wordt een door Metamorfoze vastgesteld format gebruikt.
- 3.1.3. De coördinator van Metamorfoze zit het startgesprek voor, de aanvrager verzorgt het verslag van de bijeenkomst aan de hand van het format.
- 3.1.4. Het door de aanwezigen goedgekeurde verslag maakt integraal deel uit van het goedgekeurde projectplan en vormt de grondslag voor controles, rapportages en verantwoordingen.

Artikel 3.2 Controles en tussenrapportages

- 3.2.1. De adviseurs van de KB voeren controles uit op de kwaliteit van de conservering respectievelijk de digitalisering conform de daarover in het startgesprek gemaakte afspraken met betrekking tot preservation imaging en conserveringshandelingen.
- 3.2.2. De beheerder voert de inhoudelijke controles uit conform de daarover in het startgesprek gemaakte afspraken.
- 3.2.3. De beheerder is verantwoordelijk voor de controle van de originele documenten bij terugkomst van het restauratieatelier respectievelijk het digitaliseringsbedrijf.
- 3.2.4. De aanvrager rapporteert eenmaal per jaar schriftelijk over de voortgang aan Metamorfoze conform de afspraken die daarover zijn gemaakt tijdens het startgesprek. Tussentijds rapporteert de aanvrager bovendien als er sprake is van vertraging of andere afwijkingen van de in het startgesprek gemaakte afspraken. De aanvrager heeft in dergelijke gevallen een meldplicht.
- 3.2.5. Als bij een tussentijdse rapportage blijkt dat de aanvrager en/of de beheerder niet volgens projectplan en/of conform eisen handelt en/of dat de aanvrager afwijkingen niet tijdig heeft gemeld, adviseert Metamorfoze de algemeen directeur van de KB over de verklaarbaarheid en de toelaatbaarheid van de afwijkingen.
- 3.2.6. De algemeen directeur van de KB beslist in geval van onverklaarbare en/of ontoelaatbare afwijkingen over stopzetting, lagere vaststelling en/of terugvordering van de financiering.

Paragraaf 4: Verantwoording

Artikel 4.1 Eindrapportage

- 4.1.1. De aanvrager rapporteert bij de afronding van het project in een door Metamorfoze vastgesteld format voor een inhoudelijke en financiële eindrapportage over de realisatie van het project.
- 4.1.2. Als de door de KB verstrekte financiering meer dan € 25.000 bedraagt overlegt de aanvrager een accountantsverklaring over de financiële verantwoording van het project.

Artikel 4.2 Eindcontrole en vaststelling van de financiering

- 4.2.1 De coördinator van Metamorfoze bezoekt de erfgoedinstelling om de resultaten van het project te controleren aan de hand van de voorwaarden voor Metamorfoze AC (zie art. 1.5 tot en met 1.7) en de in het projectplan en het verslag van het startgesprek vastgelegde afspraken.
- 4.2.2 De coördinator van Metamorfoze adviseert de algemeen directeur van de KB op basis van de inhoudelijke en financiële eindrapportage over de uitkering van het laatste deel van de financiering. Vaststelling van de definitieve financiering geschiedt op basis van de financiële verantwoording en het werkelijke aantal gedigitaliseerde en geconserveerde pagina's.
- 4.2.3 De algemeen directeur van de KB beslist in geval van onverklaarbare en/of ontoelaatbare afwijkingen over stopzetting, lagere vaststelling en/of terugvordering van de financiering.
- 4.2.4 Indien de totale gerealiseerde kosten lager uitvallen dan begroot, wordt de financiering eveneens verlaagd.
- 4.2.5 Indien het aantal gedigitaliseerde pagina's lager is dan vooraf begroot, wordt de financiering naar rato verlaagd.
- 4.2.6 Overschrijdingen op de begroting komen ten laste van de aanvrager.

Paragraaf 5: Slotbepalingen

Artikel 5.1 Uitzonderingen

In gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist de algemeen directeur van de KB.

Artikel 5.2 Vaststelling en inwerkingtreding

Deze regeling is vastgesteld door het Algemeen Bestuurscollege van de KB op [xx maand]2023 en treedt in werking zodra deze is gepubliceerd op www.metamorfoze.nl